
زپتیں زہیر

~
احمد زہیر

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

www.balochiacademy.org

Email: balochiacademy@gmail.com

All Rights are reserved.

© بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

(انسٹرنیٹ ایڈیشن)

کتبء نام ... زپتیں زہیر

شاعر ... احمد زہیر

پرنٹر ... شوکت برادرز پریس، کراچی

سال ... 2017

بہا ... 100 کلدار

ISBN # 978-969-680-009-5

لر

نمبر شمار

سرگال

تا کدیم

5	پیش گال	1
14	لچھ	2
15	زہیرگ	3
17	سبز ءوش زیدیں جاگے داریں	4
18	کس ردیں واہگ ء بندیک مبات انت شالا	5
20	مہگل ء بانوری سرے گوپتگ	6
22	پدامن کجاچہ بیاراں ہما سبزگ ء کشاراں	7
24	منی زبان پداگوں تو ہم زبان بہ بیت	8
25	زہیری کا گدوں نکش ء نگار انت	9
26	آزگیں ٹپ پہ درمان ء دوادراہ نہ بنت	10
27	بہ سوچ ات دپتراں کوہنیں ناں نوکیں کسہے بیارات	11
29	تئی ٹھلانی تیراں دل نشان کت	12
31	شرزاناں کہ واب ء تئی جند انت	13
32	نزانٹوں پلپیں دیوان ء گل ء گریواں باں کایاں	14
34	شالا بے محنتیں دلے بات انت	15
35	دیم ء نوکیں کشار پیدا ک انت	16
37	دل پردر انت گمانی بارگراں انت	17

38	تڑپو کیس ماہ سیاہیں جمبرانی نیا مگ ء دیستگ	18
39	کیا چہ من مروچ دل برتگ دوست ء	19
40	مروچی اے دل ء اومان بوتگ	20
41	پدا مروچی پہ اومان کنت دوست	21
43	تئی منتاں نہ لوٹاں تو اگاں دل ء بیارے	22
45	گل ء کاسد ء بچاراں چشیں رہسرے نگنداں	23
47	پہ تو اے گرانیں گمانی درد ء درمان بیتگاں	24
49	نکش اپارگاں پہ تو زیان انت	25
51	چونمیرا نیں جہان ء بنی زندے لوٹاں	26
53	پترے پلےس بیاپدا گیگ ء گور کنیں	27
55	بہار ء بہار گاہ ء پلاں توئے	28
56	وژدلی تنگان اش اگاں زہر ء کچل آنت	29
57	دیدگانی روک ماہ ء گندگ انت	30
59	ترا اے دیدگاں دیستگ مروچی	31
61	دوست ء دژمن ء بچاہ بیار	32
63	مرگ آسان مبات انت شالا	33
64	دادہما دیوان ء امیری ء	34
66	گول کیا دوستی ء گپاں بکناں	35
68	دزیکتیں من چشیں گے مکتیں	36
69	زندوں بیران کتگ مہگل ء دابانی پدے	37

پیشگال

کئے بزانت انت کئی غماں گار انت زہیر
 پہ کیا گالان پدا پر بندگ انت

یک شاعرے ۽ تواریک شاعرے ۽ پجار شاعر ہم ہما شاعر کہ وہدے گم
 واندوہانی مج ۽ دنزانی تہا گار ۽ گمسار بیت تہ یک مہگل ۽ دُردانگے ۽ حاترا شعر کتار
 کنت بلئے آگل صدہزار گنجیں کئے انت آنزانت پر چا کہ شعر پر بندگ ۽ وہدے آچہ
 وتی چا گرد ۽ راج (معاشرہ) ۽ ترک ۽ تواریاں بے تزانگ ۽ بے سماہ بیت بلئے کدی
 کدی ہے بے سمائی ابدمانیں شعرانی رنگ ۽ بلوچی بانور ۽ پیشانیگ ۽ سراچو شمشک ۽
 ترپ انت ۽ بلدیں سرگوپ ۽ دستکاری ۽ جار ۽ پرین انت۔ اے بلدیں سرگوپ
 اے زانوگریں نکش گراے دستکار ۽ شاعر احمد زہیر انت ۽ شاعرانی اے دپتر ہمانی ۽ زندہ
 مدی ”زپتیں زہیر“ انت۔

زہیر ۽ دپتر ۽ سرجی ۽ وانگ ۽ رند منی جند ۽ حیال ایش انت کہ زہیر یک
 روایت پسندیں شاعرایت ۽ روایت ۽ باروا آیک مزنیں شاعرایت بلئے انچومالوم
 بیت کہ دور ۽ انسانی ۽ راجی گزرانی پیلو کنگ ۽ آئی ۽ زیات دلگوش نہ کتگ انگت
 آئی ۽ تہا گیدی زانت ۽ (Universal Intelligence) رژن تکا نہ
 بوتگ۔ ہے سوب ۽ منی نزاں آچہ وتی ہم ریش ۽ ہمرہانی کاروان ۽ سستگ ۽ جند

(Self) ء گریشک ء رنگرہاں اگول ء سرگردان انت بلئے زہیر ء وتی اے نزدوری ء
 سماہ انت چو کہ آوت گوشتیت ے

چونمیر انیں جہان ء بنی زندے لوٹاں
 واہگ ء سرجمی ء دہمیں اُمرے لوٹاں

چہ ایشی ء پدر بیت کہ آئی ء میم انگت سرجم نہ انت آ انگت دی متراروت
 بلئے دریگت آوتی ارواہ (Universal Soul) ء ہوار بکنت ء وتی گاماں
 گوں دؤر ء گاماں ہم گام بکنت ۔

زہیر ء گیشتر غزل ء کردے نظم گوشتگ بلئے میل (رجحان) ء تب
 (مزانج) ء اعتبار ء آیک غزل گوشیں شاعر ایت ۔ اگہ کسے آئی ء کلیں دیوان ء دیما
 بکنت ء بچار ایت تہ کم ء گیش تمامیں شاعرانی میانجی حیاں عشق ء عاشقی ء اجبیں
 سر حال ایت ۔ آئی ء شاعری تہا مارا عشق ء تہر تہریں عکس ء نشان گندگ کائنت
 زہیر عشق ء منزل ء دوری ، جتائی ء گٹ ء گرانی نلگیگی ء بیمننا کی گم ء مارتوس کنوکیں
 بے تاہیری اندوہ ء لوارانی آس گواری ء امیت ء ناامیتی ء نپس توسی ء مالوم دارانت
 ء آوانی بیان ء چہ آئی ء دیوان پرانت کدی آئی ء منزل ء نشانے چورسیت ے

پاد پر چا نہ کنز انت دیما زہیر
 شالا اے عشق ء منزله باتنت

ء کدی ے

پہ امیتے زہسریں سنگاں دلوں ایرکت بلئے
 بے گومی ترندیں شگاناں حون شنزان بینگاں

آئی ء اشک ء تہا درد ء سوزمان ہمکہ بازنت کہ آسمر ء بگرتا
 پاداں یک سوزمان ایت ء اے رنج ء اندوہانی بیان اچ زہیر ء شرترد گہہ کسے

ء ہم نہ کتنگ، گوشتیت ے

پہ تو اے گرانیں گمانی درد ے درمان بیتگاں

انگر ے تبد ے لوار ے آس ے دیسپان بیتگاں

بلے اینکد رزم ے جپاہانی بونگ ے زندہم آو پار کشیت ے گوشتیت ے

رنج ے اندوہ ے گم ے درد سر ے چمان انت

چمے سوگاتاں جگر سوچیں مرادے لوٹاں

زہیر ے وتی عشق ے رنگراہانی تمائیں سکی ے سوری دوست انت۔ آچریشاں وتا

یک دمانے ہم رکینگ نہ لوٹیت۔ آئی ے نظراں دل درد ے اندوہانی میارجل انت ے

لوگ ے آتکلیں میار ے کئے نہ جلیت بے شک اے مزمون ے بابت ے زہیر ے وش

گپتاری وتی مٹ وتنت، گوشتیت۔ ے

درد ے اندوہ ے گمانی جاہ انت

اے دل ے من چتور درمان بکناں

عشق ے پڑ ے مدامی ناکامی ے نامرادیوں زہیر ے زند ے یکدارناایتی ے گرداب ے

چگل داتگ ے اے ناایتی ے ترندیں شہماتاں زہیر ے راتہر تہریں بڑن ے اندوہاں

گوں دوچار کنائیتنگ ے آئی ے شاعری ے رایک ہنچیں گوناپے بکشاگ کہ مئے نوکیں

شاعری ے تہا باز کم شاعراں ے نصیب انت ے اے گوناپ ے نوٹیت

(Pwssimism) یاسیت ے ناکامی ے نامرادی ے رنگ انت اے رنگ ے آیکاں

گوں شاعر نیٹ وت پسند (EGOIST) ے جند پسند (Individualist)

بیت ے مئے زہیر ے ہم ے تاجہ اے کالباں کشت کت نکتگ۔

زند ے زہیری ے نامرادیانی چاپ ے نشان آئی ے شاعرانی تہا باز پدرا انت آ

ناایتی ے نامرادی ے حالاں چوش تالان کنت ے

پدا من کجا چه بیاران ہما سبزگ ء کشاراں
 کہ گلیں ڈگار سوتنگ بدوانگریں لواراں
 اگاں ہور ستر بگواریت ماں اے زید ء ملگزراں
 پہ گدارے کس بگندیت ہما گوستیں بہاراں

بلئے اگہ کدی ہمدل ء ہمدردے دل ء وتی نزیک کنت ء پہ زہیر ء ٹپانی
 درمان ء دستے شہاریت تہ زہیر آئی ء دورداریت پرچا کہ قول آئی ء
 پہ درمان دراہ نہ بنت انت کاریں ٹپ
 منا ایرجیگ جگر بریں گماں کت

یا کہ ے

آزگیں ٹپ ء درد ء درمان ء
 ساہگریں بے میار پیداک انت

اداسا ہگریں بے میار ء کار مرز ء پہ جوانی بچارت۔

زہیر اگہ کدی ناامیتی ء نامرادی ء کورچات ء تہار وژنائی ء ٹکے گندیت تہ

زوت گال پر بندیت۔ ے

دیما نوکیں کشار پیداک انت

پہ مرادے بہار پیداک انت

بلئے دمانے نہ گوزیت کہ امیت ء روژنائی ء ہمے ٹک چہ دیدگاں

ٹکلیت ء زہیر پداناامیتی ء سیاہ تہاریانی تہا کپیت ء گوں ایر بڈتگیں دلے ء گالی

بیت۔

سیل کن ات مرچی آسمی پلاں

باندنا تبد ۽ لوار پیداک انت

ناایتی ۽ سرجمیں ڈس مارا ”نہ گنداں“ ۽ سرحال ۽ پر بستگیں زہیر ۽ گالاں چہ پہ

جوانی گندگ کنیت چہ اے نزم ۽ من ادا چڑدیک شعرے پیش کنناں کہ چہ آئی ۽ چہ
وت اکل جنگ بیت کہ زہیر چنکد رانا امیت ۽ نامراد بوتگ۔ آشعر ایش انت ۽

پہ اے مرتگیں کشار ۽ پہ اے ستلگیں ڈگار ۽

کہ پہ دلچھی بہ گواریت چشمیں جمبرے نگنداں

بلئے زند ۽ زپتی ۽ نامرادی ۽ آزگیں ٹپ کدی کدی انسان ۽ نہ مرینی ۽

رواقیہ (Stoicism) ۽ بلندیاں ہم برنت ۽ سرکننت ۽ آزند ۽ زہر ۽ کچلیں حقیقتاں

چوش دیم پہ دیم بیت۔ ۽

مرگ تئی منت ۽ پرچے من بزیراں مپت ۽

دلجماں رپتگیں ارواہ پدا ساہ نہ بنت

یا کہ ۽

تہاریں شپ منی وت پاسپان انت

نیاگ تئی چشمیں چندان بوتگ

نہ مرینی ۽ یک جوانیں نمونائے جہل ۽ شعر ۽ تہا ہم پیدا و انت گوشتیت۔

وژدلی تنگان اش اگاں زہر ۽ کچل انت

حائر ۽ لال ۽ جور نہ انت شیر ۽ شکل انت

بہر حال زہیر یک حساسین انسانے اے ابید یک آزات تبیں شاعر ایت ہم
 پکے حاترا آشاعری ء تہاوتی تب ء رد ء رہند ء کشینگ ء میل ء رو ء را ہے بڑگ ء
 آزات ء بے میار انت۔ زہیر ء شاعری ء بابت ء اے نرزی بس یک نیمگے ء وت
 آئی ء شاعری، ہنری (فنی) اعتبار ء یک نیمگے آئی ء شاعری وتی بے کسائیں
 شریاں گوں ہمکہ برز ء بلند شیر کن ء تامدار انت کہ وانوک ء اشکنوک آئی ء زیملانی
 وش تواریانی تہا بے سدھ بیت ء یک روہانی مزاء سرورے محسوس کنت۔

کسب ء ہنر زبان ء بیان ء راہ ء رہند ء رو ء زہیر ء مقام برز انت آئی ء وتی
 خیال ذہنی چست ء ایر ء دلی ہلانی در شان کنگ ء پہ یک ہنچیں زبانے کار مرز کنگ
 کہ باز شیر کن ء تامدار انت۔ زند ء زپتیں حقیقت بہ بنت کہ مہگل ء ملگورانی
 توسیپ ء ستا ہر جا آئی ء زبان تامدار انت آئی ء زبان ء تہا ساز ء سر ہر د ء است انت ء
 پدا آئی ء زبان ء مستریں شری ء ایش انت کہ ایک پاک ء سبکیں اوسی زبان ایت
 ہے سبب ء شعر پر بندگ ء و ہدازین ء تیاری خیال ء تہم ریکی مشاہدہ ء تجربت ء
 آپکاری آئی ء بلد کاری ء ڈس ء دینت چہر ء شین (تشبیہ ء استعارہ) کار مرز کنگ
 ء و ہداز ہیر ء گالانی تہا بلوچی ء رواستی شاعری ء رنگ پدر انت چونکہ جہلی شعر انت۔

ترپوکیں ماہ سیاہیں جمبرانی نیاگ ء دیستگ
 کہیبانی پری گل مہپرانی رنگ ء دیستگ

مہپر ء ملگوراں ہنچو شنگ مکن
 سیاہیں جمبر چہ وتا شرمندگ انت

زری نوداں شنزات یات ء لال ء
 کہ ارساں وت شلے زرتگ مروچی
 مکش سرگوات مشوریں جمبراں مرچی کہ من زاناں
 توبانک ادس ء آبریشمانی پوشگ ء دیستگ

چریش ء ابیدزہیر ء گوراماراہتیں دگہ ہم رنگ گندگ ء کنیت چو کہ جہلی
 گالاں کہ آوانی تہازہیر ء یک پلسو پے (فلاسفر) ء وڑ ء جہلیں گپتارکتگ۔

گوشاں بلے نگوشاں گرگوشاں نے چوشے گوشاں
 کہ آئی ء ہچ نگوشتگ وت منی جواب بہ بیت

شرزاناں کہ واب ء تئی جند انت
 بلے اے چماں واب سوگند انت

چہ گہیں بان ء مہریں بادگیریاں
 بے توار ء توار پیداک انت

زندوں پھریزات کہ تئی حاتر ء سد بر بہ مراں
 تو اگاں وش نہ بے یک زدیں مرگے لوٹاں

ستلگ دلیں آشک ۽ ترونگیں ارساں مدام بے چارگیں آشک ۽ جیگ ۽
گوں سیادی کتگ بلتے زہیر ۽ ارس حیران انت کہ ۽

پیسرا جیگ چہ گور ۽ در کپتگ
نوں کجا ترونگیں ارساں بکناں

عشق ۽ دنیا ۽ قاصد ۽ یک جوانیں تصورے موجود انت آشک ۽ معشوق ۽
نیام ۽ کاگد ۽ کراچ ۽ کلنو ۽ حالانی بدل سدل مدام حالبر کنت بلتے زہیر ۽ قاصد ۽ شومی
۽ حال ۽ چہ آئی دپ ۽ بہ اشکنت ۽

قاصد ۽ شو میں حالے سر کرتگ

مرچی آ ماہ ۽ دروری ژند انت

قاصدانی سر کرتگیں حال ما باز و نتگ ۽ اشکنت بلتے ماہ ۽ دروری ۽ ژند
بیگ ۽ حال یک نوکیں حیاں ایت۔ اے شعر ۽ تھا حیاں ۽ وش رنگی ۽ عکس کاری ۽
ابیدلز ”ژند“ وت چند زیدیناک ۽ پر مانا انت۔

منے بلوچی شاعری یات ترانگ ۽ زہیر ۽ حالت و تسوراں چہ مالا مال
انت بلوچی زبان ۽ کوہنیں دپتر بہ بنت یا کہ نوکیں دور ۽ شاعرانی گال چوشیں
شاعرے نیست کہ آئی ۽ بلوچی زبان ۽ تھا شاعری کرتگ بلتے زہیری درد ۽ لزتانی
بارو اشعر نہ گوشتگ احمد زہیر ۽ شاعرانی تھا یات ۽ اے ترندی باز انت کدی کدی
زہیر آئی ۽ ہنچو پرین انت کہ آوتی پننام (تخلص) ۽ پر بندگ ۽ ہم پشومان بیت
چو کہ یک جا ہے گوشتیت۔ ۽

یک اناگاہ ۽ درد پیچ انت دل ۽

وت وتی نام ۽ زہیری مہ کتیں

بہر حال زہیرؔ دپتر شریں شاعرانی یک گنج ایت ما کجام کجام شاعرانی
بابت ء نؤشتگ بکنیں اے دپتر ء باروا گوں دجھی نؤشتگ کنگ ء واستاوت یک
ٹوہیں دپترے درکار انت ء من اے گرانیں کار ء اے دور ء آیوکیں کرنانی نگد کار ء
زبان کو اسانی کو پگ ء دیاں۔

محمد بیگ بلوچ

باسک فاضل اکادمی۔ کراچی

زہیرگ

سرکن ات احوالاں زری نوداں
سارت ۽ وشگامیں ۽ دلبریں کوشاں

گال منا اومان آنت زہیرانی
نیاد وتی مہرنگ ۽ زبادانی

کیگد ۽ کوہیں حاتر ۽ گٹاں
مہگل ۽ مہر ۽ محبتاں لوٹاں

منے جتانی ۽ مدتے گوستگ
شل سریں اندوہاں جگر سستگ

زیت برات سوگاتے گماں باریں
ماسرین کولانی پداں گاریں

چوش گوش ات دابانی زباد مال ء
شپ چراگ شہمیں ہتلی لال ء

تئی گلیں راہ ء نشنگ ء چاراں
زیم سریں تیراں ماں دل ء داراں

بیا کہ بیایا تے گل کہمیبانی
ہتلی لال ء دلبریں جانی

پہ ترا پلین مہپلے بنداں
پہ مرادانی جاگہ ء ہنداں

وت تئی جماز ء بہ تیماراں
پُل ء لیلوکان گوں بہ سینگاراں

سبز ءِ وِش زیدیں جاگے داریں
ساتھے درداں ءِ دل ءِ مارایں

پچ کناں جلاں ہیرت ءِ ہپت رنگیں
ایرکناں شیر ءِ شکلاں بنگیں

ترونگیں نوک آپاں گلابیناں
ماں تلاء رنگیں کدہ ءِ تاساں

دوستی ءِ مہر ءِ کسہاں کاریں
وت ماں وت نوکیں سنتے بندیں

کس ردیں واہگ ء بندیک مبات انت شالا
بے سمائیں سر ء نڈریگ مبات انت شالا

راستی چہ گلیں امروز ء اگاں بیت بیگواہ
دل ردیں گپے ء تُننگ مبات انت شالا

پہ شگان دستے شہاریت دل ء میل ء وتی
کس چشیں بانک ء سوالیگ مبات انت شالا

سہتکے گوں تو نہ نندیت اگاں ماہیں گل
سر پرے مہپراں کولیگ مبات انت شالا
اگاں چہ مشکلاں گرانیں کسے پھریزیت سر ء
براتے پہ حاتر ء حونیک مبات انت شالا

مکہیں مات گوں پُر گنجیں دل ۽ ارماناں
ناشریں بچاں مرادیک مبات انت شالا

نیم شہی درد گوں تہار ماہیں شپاں بے واہیں
چوکہ من ہچ کسی بہریگ مبات انت شالا

پر کپیت واہگ ۽ جندگم نہ انت واہدار بلتے
مہرازان بہائیگ مبات انت شالا

حال پرسی ۽ زہیر ۽ ہم نہ کنت شات وت ۽
مہگل ۽ دوستی ۽ ٹپیگ مبات انت شالا

مہگل ء بانوری سرے گوپتگ
دل منی وشبونیں دناں برتگ

دوشیگیں درواہی ء اجب رنگین
شپ تہار ماہیں پر وتا دیستگ

چہ تچوکیں کوراں مزن آپیں
مرچی باج ارسانی شل ء برتگ

حیر بات گیوار ء زبادین ء
چندن ء مسکیں شیشگے پروشنگ

شیشلو شالو ء بنازیں ات
ترمپکاں ترندیں گوارگے زرتگ

اے حبر دھکاناں مراد بات انت
جمبراں سالونگی میاں بستگ

ترانگ ء پرین انت زہیر نیگ ء
گپ نہ انت جوانیں گال پر بستگ

پدا من کجا چه بیاراں ہما سبزگ ء کشاراں
کہ گلیں ڈگار سوتنگ بد ء انگریں لواراں

اگاں ہورستر بگواریت ماں اے زید ء ملگزاراں
پہ گدارے کس بگندیت ہما گوستیں بہاراں

گل ء ایمن ء بہ ننداں چشیں پہر ہیچ نہ بنداں
کہ درنیت دوستے پن چہ اے دژمنیں دواراں

دل ۽ ہل کتگ مروچی کہ گہیں زہیراں زرتگ
کدی بیت پدا بگنداں ہما سہر بریں اناراں
آ شپانی پاس ۽ درداں پدا گونجتگ مروچی
گوں کئے زان پہ زان بہ ننداں دل ۽ کسہاں بیاراں

بگش سارباں رسیت چوں گل ۽ آپسراں ہزاری
گم ۽ کارواں ویل انت ماں بیش گر ۽ تاراں

نہ پمن ہزاری بورے نہ کہ ہمدلے تپاکیں
کئی حاترا بہ بنداں وتی ہمدیں کتاراں

منا گورجتگ زہیراں دلوں آس ۽ انگران انت
پہ ترہینگ ۽ گمانی پدا مہگل ۽ تواراں

منی زبان پدا گوں تو ہم زبان بہ بیت
گوشے تو ہرچی منائی دپ ء گلاب بہ بیت

زمانگ پمینی بے ساری واری ء کندیت
منا ہم صبر انت اگاں قیامت ء حساب بہ بیت

رونٹ ء پیش بینت نیک ء بد گوں کرداراں
گوشاں من ہرچے گل ء کسہ ء کتاب بہ بیت

گوشاں بلتے نگوشاں گر گوشاں ءے چوشی گوشاں!
کہ آئی ء نہ گوشگ ہچ منی جواب بہ بیت

پہ دوریں دل گوں حُدا ء ہے دوا انت زہیر
کتے عذاب منا آنچو وت عذاب بہ بیت

زہیری کا گدوں نقش ء نگار انت
برئے قاصد کہ دلبر بے کرار انت

اگاں دور انت بلئے نزکیں اچ من
منی گوشاں مدام آئی ء توار انت

سبک آسان گل ء درواہی پہ حیرے
حدا ! شپ مرچی چو پرچا تہار انت

مراد ات بات دیوان شادہانی
گم ء مجلس مدام پمن بہار انت

گوز انت یات ء گل بیگ ء شپ تہاریں
زہیر گرانیں گماں گوں بے توار انت

آزگیں ٹپّ پہ درمان ء دوا ذراہ نہ بنت
اے ہمادتگیں سوگات آنت کہ بیگواہ نہ بنت

یات آ پیشگیں تاموریں شپانی پمن
انچیں سہب انت کہ ہچبر پدا بیگاہ نہ بنت

مرگ تئی منت ء پرچے من بزیراں مپت ء
دلجماں رپتگیں ارواہ پدا ساہ نہ بنت

وارتگ اش کدہیں چمانی سبکیں تیرے
انچوش واپ آنت کہ تاقیامت ء آگاہ نہ بنت

نیست گلگ ہچ منا دوستانی ء پاداری ء
ہمدلیں یار کسی سکی ء ہمراہ نہ بنت

زیر زہیراں پہ گل ء حاتر ء دل شادانیں
یک کش ء پتوچشیں روچ ء شپ ء ماہ نہ بنت

بسوچ ات دپتراں کوہنیںاں نوکیں کسہے بیارات
پہ وت یکجاہیں دیوانے ہزاری مجلسے بیارات

دگہ نوکیں زمینے، آزمانے، نوکیں دنیائے
دگہ استارے نوکیں روشیں روج ء شپے بیارات

مبہنیت شیکر سبکیں ہور ء ترمپاں آزمانیگاں
دگہ سیاہ جمبرے پُر آپیں زنڈیں ترونکے بیارات

سروک چکاس ات اُنت پتاد ء ہپت بر نی یلیں بیلاں
دگہ نوکیں سرے ہانوادگیں پاگ واجہے بیارات

گوں دزبندی کناں از مکہیں ماتانی دیوان ء
مراد پنچی ہما اُنت شیر شکاریں چا کرے بیارات
بسوچ ات یک جہانے ء ماں اشک ء انگر ء آساں !
کہ اے دور ء تہا ہم شے مرید ہانی تے بیارات

سلاہ کنٹ آنت بلتے پہ زندگیں راجاں مدام تیز انت
پدا چو پیشی مرداں لایکیں یک زحم جنے بیارات

بکتاریت پدا گالاں بلوچی دربیانی ء
زبان دوستاں زبان زانتی ء ملا پازلے بیارات

زہیر بوتگ منا پہ پیشی مردانی کمراناں
پہ دیواناں بلوچی شات ء پلین پترے بیارات

تئی ٹھلانی تیراں دل نشان کت
منا چہ وت گنوک ء بدگمان کت

گوں حوناں کاگدے نقشیں نبشتگ
پہ لال ء حاتر ء کاگد روان کت

تہارماہیں شپانی یات کایت
منا استاراں تئی کسہ گشان کت

ترا زاناں تب ء تئی شر زاناں
نہ آتکئے وت میاریگ ات مناں کت
پہ درمان دراہ نہ بنتیں کاریگیں ٹپ
منا ایر جیگ جگر بُریں گماں کت

بہاں کولیک ہما روچ ء شپانی
منی ہر جست ء پسو جی ء جان کت

کت انت توگپ گوں شویمیں دزگؤہاراں
زہیرات نام ء دپ گوں مردماں کت

شر زاناں کہ واب ء تئی جند انت
بلئے اے چماں واب سوگند انت

آتنگاں دور پہ درواہی ء تنگ ء
یک برے بیا کہ روچ سدو بند انت

قاصد ء شو میں حالے سر کرتگ
مرچی آ ماہ ء دروری ژند انت

ملکموت یک دمانے مہتل بے
پہ گل ء چارگ ء دلوں بند انت

گالاں گونڈ گر زہیر گماں باریں
مولیں گموار مہگل ء جند انت

نزانتوں پللیں دیوان ۽ گل ۽ گریوان باں کایاں
پدا گوں ملکموتیں درداں بے درمان باں کایاں

شگان سوچ انت بلتے پہ حاتر ۽ لال میگ ۽ اے بیلاں
تمایں تہلیاں پہ وژدلی تنگاں باں کایاں

بباں کولیگ ہما روچ ۽ کہ تئی شہدیں زبان بگوشیت
حدا ساہ ۽ بہ پہریز ایت پہ تو کندان باں کایاں

نہ منیت انت اگاں گل گوں ترا ترانے کناں اے دل
اگاں تو ہم نہ منے چوں کناں کربان باں کایاں
شمار اخصت انت اے سار بانان پیش کپ ات کہ من
ہزاری کاروانے ۽ پد ۽ چاران باں کایاں !

نیااں من پہ چچ رنگ ء پدا تئی گورگیں کل ء
اگاں کایان کدی مہگل بزاں نادان باں کایاں

زہیر مرچی پدا اومان بوتگ گل کہیبانی
پہ امیتے روان دوریں دل ء ارمان باں کایاں

شالا بے منتنیں دے بات انت
پمن ء یارو ہمبلے بات انت
دیرگیں دوست ء حاتر ء اے دل
ترپے ارسانی یک شلے بات انت
بارگمانی پہ دور تریں راہاں
چہ منی زور ء زمبلے بات انت
پہ منی درد ء حال ء شوئی ء
مہگل ء کوہیں تہمبلے بات انت
مرگ آسان ء وش سبک نائیں
پمن ء زنڈیں مشکلے بات انت
پاد پرچا نہ کنزانت دیم ء زہیر
شالا اے عشق ء منزله بات انت

دیم ء نوکیں کشار پیداک انت
پہ مرادے بہار پیداک انت

سیل کن ات مرچی آسمی پلاں
باندا تبد ء لوار پیداک انت

چتگ مستاگے ٹننگیں چماں
دیدگانی ہمار پیداک انت

آزگیں ٹپ ء درد ء درمان ء
ساہگریں بے میار پیداک انت

گل ء دیوان ء وشیانی پدا
کئے گماں بڈ ء بار پیداک انت

چہ گہمیں بان ء مہریں بادگیراں
بے توار ء توار پیداک انت

زرتگ انت ے زہیرؑ گرانیں گم
پہ وتا سرمچار پیداک انت

دل پردرد انت گمانی بارگران انت
اے ہم گنج ایت کہ مرگ ارزان انت

دچمیں بروسوہویں سوار ء
سہب ء بیگاہ ء منزل آسان انت

دل نہ نیت اگاں ناں شمرزاناں
پمن ء عشق ء سودا تاوان انت

پہ گل ء رنگ ء سورت ء داباں
چو مینگ ء جہانے حیران انت

چو کہ بشامی ہوراں مہگل ء گم !
یک شل ء دردکنان ء گواران انت

کئی زہیرانی لپے دیوان ء
مرچی احمدزہیر سروغان انت

تڑپوکیں ماہ سیاہیں جمبرانی نیاگ ء دیستگ
کہیبانی پرچی گل مہپرانی رنگ ء دیستگ

جرگوستگ میار ء بے میار ء کہ پرندوشی
گوں جوریں دژمناں گل پہ گلے چکنگ ء دیستگ

مہ کش سرگوات مشوریں جمبراں مرچی کہ من زاناں
تو بانک ادلس ء آبریشمانی پوشگ ء دیستگ

نہ بیت ہم دروری تئی واہگ ء ہنچو من شرزاناں
بلتے مرچی زہیر جوریں گمانی تنگ ء دیستگ

کیا چہ من مروچ دل برتگ دوست ء
پمن باگیں زمین گیمرتگ دوست ء

نزانان دژمنان شوپیں چے رنگ ء
پمن نیکیں گماں بدکرتگ دوست ء

کپوت گوں نالگاں زندے دگہ بیار
من ترساں پمن ء دل مرتگ دوست ء

زہیر مرچی گل ء شادان انت چہ وت
زری نوداں سلام آورتگ دوست ء

مروچی اے دل ء اومان بوتگ
ابیتکیں رہسراں چاراں بوتگ

پدا دل گونجنگ یاتانی درداں
زہیرانی کپوت نالاں بُوتگ

تہاریں شپ منی وت پاسپان انت
نیاگ تئی چشیں چندان بُوتگ

کج انت آدست گوں بوئیں کہرباہاں
کہ شیدائیں سر ء مرزان بُوتگ

بباں کولیک ہما روچ ء شپانی
دل ء سودا چتور ارزان بُوتگ

زہیریات ء کجا دارے گل نیگ ء
دلے ہست ات بلتے ویران بُوتگ

پدا مرچی پہ اومان کنت دوست
گمانی جمبرائ ساچان کنت دوست

کدین ایت آزگیں ٹپاں مینگاں
دل ۽ دردائ عجب درمان کنت دوست

چہ درستاں دور منا دیوان ۽ داریت
دل ۽ وشان منا زرشان کنت دوست

گوں آسکی چم ۽ بُروانان کمائیں !
منا سہت ۽ دمان بریان کنت دوست

مروچی قاصد ۽ مہر ۽ سلام انت
گل ۽ بالاں منا مہمان کنت دوست

نباں باہوٹ ہج بر ملکموت ء
چشیں کاراں چہ وت آسان کنت دوست

نہ مانیت سیاہیں جمبر آسمان ء
زبادیں مہپراں زندان کنت دوست

کلوه سربوتگ انت تژن ء شگانیں
جبر حیرانت مناگوں تران کنت دوست

نہ وش انت دوست ء دژمن چہ زہیر ء
کہ حالاں وشدلیں تالان کنت دوست

تئی منتاں نہ لوٹاں تو اگاں دل ء بیارے
تئی پتر ء نیایاں تو اگاں دل ء بیارے

چو گروک ء شہم گرانے اگاں دل بلوٹ ایت اناں
تئی رہسر ء نہ ننداں تو اگاں دل ء بیارے

اے بہارگاہ ء پل انت کہ زرانت پہ دوست ء نام ء
چہ اے درستاں بے امیتاں تو اگاں دل ء بیارے

دل ء درد سبک ء آسان تئی پلین کندگاں انت
چُشیں وشیاں نہ لوٹاں تو اگاں دل ء بیارے

بدنت حالے وشیں کائے پدا یک برے اے کل ء
چُشیں ماسگے نہ بنداں تو اگاں دل ء بیارے

اے جبرگوں دژ مناں انت گوشنت مہگل ء چو گوشنگ
پہ مہپراں نہ رنداں تو اگاں دل ء بیارے

کپاں ترانگ ء من پیش ء دلوں آس دانگراں انت
بلتے انگت بے تواراں تو اگاں دل ء بیارے

شپ ء سیاہ تہاریں پاساں گم ء پاسپان ہدا انت
تئی کسہاں نیاراں تو اگاں دل ء بیارے

تئی زہیر ء دانگیں گم منی زند ء مڈی انت دوست
دگہ کس دل ء نداراں تو اگاں دل ء بیارے

گل ۽ قاصد ۽ بچاراں چشیں رہسری نہ گنداں
کہ سلام ۽ حالے بیارایت چشیں برادرے نہ گنداں

چہ منامہ پرس سارباں گلیں منزل ۽ نشان ۽
کہ پھ اوسپاں بداراں چشیں آپسری نہ گنداں

دل ۽ ہل کتگ مروچی پدا پیشی گپ ۽ تزانان
گل ۽ کسہاں بدارایت چشیں دپتری نہ گنداں

پہ گمانی بہر بانگ ۽ شپ ۽ سیہ تہاریں پاساں
کہ بہ نندیت دیم پہ دیم ۽ چشیں ہمسری نہ گنداں

پہ اے مرتگیں کشار ء پہ اے ستلگیں ڈگار ء
کہ پہ دلجمی بگواریت چُشیں جمبرے نہ گنداں

ماں بہارگاہ ء پلاں ء ہزاری ملگزاراں
پری رنگ ء ماہروئیں گل ء درورے نہ گنداں

کئی نالگ انت کہ واب ء چہ گز نیت اش مہگل ء دل
ء

منی بیل اے زہیر انت دگہ شاعرے نگنداں

پہ تو اے گرائیں گمانی درد ۽ درمان بیتگاں
انگر ۽ تبد ۽ لوار ۽ آس ۽ دیمپاں بیتگاں

واہگ ۽ عشق ۽ منی ڈیل ۽ گمانے شک نہ کت
مہگل ۽ سوز ۽ مروچی سک بریان بیتگاں

اے جبرگوں دژ مناں شنگ انت کہ دوشیگیں شپ ۽
رخصت ۽ وہد ۽ تئی دیوان ۽ گریوان بیتگاں

پہ امیتے زہ سریں سنگاں دلوں ایر کت بلے
بے گوئی ترندیں شنگاناں خون شنزاں بیتگاں

یک دمانے ہلوت ۽ دوست ۽ پہ وش ۽ وشدی
گوں وتی ہوش ۽ حیاالاں جیگ ۽ دران بیتگاں

پہ تئی دروا حیاال سے رند ۽ ماں تاموریں شپاں
تا سباہ بے سیتیں امیتانی مہمان بیتگاں

من رَدے وارنگ کہ شیر ۽ شکلانی جاگہہ ۽
حاطر ۽ پللیں زہیر ۽ جور تنگاں بیتگاں

مہ کش اُفارگاں پہ تو زیانِ انت
کہ دردے بے دوائیں پاسپانِ انت

گوں تاموریں شپاں عرضے گزاراں
بدارانت ساعتے ماہ ء بیانِ انت

حبر پشکپتگیں بیلاں مروچی
پہ دردے مارگ ء زنڈیں شگانِ انت

تیاب ء دل مه بند حاتر سبکیں !
کہ مروارد زر ء چولاں وراں انت

آ دیوان پرشتگنت پیشی سپاہیں
حبر مرچی گوں جوریں دژمنان انت

پہ سارتیں ساہگے بار ء مه بوج ات
کہ پلیں ساربان منزل جنان انت

مرادے رستگ انت سوگات مروچی
زہیر پیشی حیالانی گمان انت

چو نمیرانیں جہان ءِ بنی زندے لوٹاں
واہگ ءِ سرجی ءِ دلجمیں امرے لوٹاں

رنج ءِ اندوہ گم ءِ درد سرچمان انت
چمے سوگاتاں جگر سوچیں مرادے لوٹاں

وت منی چارگ ءِ حالشونی ءِ بیا ناباور
کہ من دردوار نہ لوٹاں دگہ دردے لوٹاں

ساہوں پہ مہگل ءِ یات ءِ یک دمانے گونڈیں
ملکموت پرورش حُدا دروریں ساہے لوٹاں

سختوں نشنگ کہ نہ کنت گوں منا درہبات بلے
چوں کناں زردوں نہ مٹیت گوشیت مہرے لوٹاں

زندوں پھریزات کہ تئی حاتر ءِ سد بر بہراں
تو اگاں وش بنے یک زدیں مرگے لوٹاں

اے دلوں بندر ءِ دردانی دوارجاہ انت زہیر
پہ دل ءِ ایمنی ءِ گران ترین دردے لوٹاں

پترے پلین بیا پدا گیگ ء گؤر کنیں
دجمی گالاں پہ وتی راج ء سر کنیں

چہ وتی بزات ء ہمدلیں بیلانی دل ء
بے نپ ء سیتیں کینگ ء کستاں در کنیں

باج اگاں شو میں دژ مناں برتگ بیگو می
سرجم ء نندیں بے سریں کاراں شر کنیں

کیلگاں کچیں گوں مزن آپیں شہجو آں
بیا پدا بے سو بیں ڈگاران و ش بر کنیں

پہ وتی جندء یک کش ء سوگندی ز ریت
بیا پدا مرچی راست گشوکاں باور کنیں

اے سپاداریں سینگ ء باسک ء پنخگاں!
بیا پدا مرچی زیب سلاہ ء اسپر کنیں

پہ وتی مزء کس چشیں سوہیگی نہ بیت
بیا مروچ بیل ء ہمبلاں ء لشکر کنیں

گوں وتی دیوان ء زبان زانتیں واجہاں
بیا زہیر گوشاں فاضل ء گالان گور کنیں

بہار ء بہارگاہ ء پلاں توئے
منی درد ء دُورانی درماں توئے

تئی زندء ارمان سدبے بلاہ
منی زندمانی ء ارمان توئے

نگنداں مگنداتاں بے توکسے
منی زرد ء آدینک ء چماں توئے

پہ دید ء من ٹینیکاں مہگل تئی
منی وژدلی گوں مراداں توئے

سپاہانی گل نشتگ انت ہمد ء
کہیبانی بانک سروگاں توئے

نمیران ء تو گوں وتی دروشم ء
زہیر ء زہیریگ ء شعراں توئے

وژدلی تنگان اش اگاں زہر ء کچل آنت
حاتر ء لال ء جور نہ آنت شیر ء شکل آنت

دل منی ایر انت زہ زہیں سنگانی سر ء
کئے لگتہمال آنت دژمن ء دوست کہ چوگل آنت

پہ منابے نمب انت ڈگار ہنچو سورگ انت
ہورستر گوریت انت بلئے اشکیں جنگل آنت

نئے وسے است ء نئے مناتو جیلے دگہ
گار کتگ ہاکاں پٹگ ء اے گر میں جل آنت

کرتگے بے سارگوں زباد بوئیں مہپراں
مرچی حیرے بات کہ پدا چم تئی کنجل آنت

چو رگام ء گوارنت تئی اندوہ پدماپد
شنزینت مرچی او زہیر زندیں ترونگل آنت

دیدگانی روک ماه ء گندگ انت
اے دل ء درمان پلین کندگ انت

مہپر ملگوراں ہنچو شنگ مکن
سیاہیں جمبر چہ وتا شرمندگ انت

نود تنک شنز ء بہارگاہ ء بہار
پہ تئی رنگ ء عجب بچکندگ انت

بیا کہ دیوان ء ردانت ماه دروری !
چارگ ء وش آتک دوست ء بندگ انت

چوں کناں بے زندیں ساہ ء گل بلے
واہگ ء تئی مرتگیں دل زندگ انت

گوستگیں درواہی ء سوگات وژدلیں
تئی جتائی چوکہ ساہ ء سنگ انت

کئے بزانتیں کئی گماں گار انت زہیر
پہ کیا گالاں پدا پر بندگ انت

ترا اے دیدگاں دیستگ مروچی
پداں چماں دوروک آورتگ مروچی

زرنیٹگ کل وتی مسک ء زبادان
کہ مہگل ساہتے نشنگ مروچی

بہ بر گڈی سلاماں دوست ء کاسد
منی زند ء جبر گوستگ مروچی

گل نئے زرتگ بہارءباغ ء پلان
کہیبانی پری گوستگ مروچی

زری نوداں مہ شنزرات یات ء لال ء
کہ ارساں وت شلے زرتگ مروچی

شپ ء سیاہی منی ڈیل ء گمانے
کہ باج تئی مہپراں برتگ مروچی

نہ نازین وش گوشین شاعر گل ء را
زہیر ء گال پر بستگ مروچی

دوست ءِ دژمن ءِ پچاہ بیار
ہکل ءِ را مکن چو گمسار
پرچی تو گنوک ءِ بے سار
پہ تو کس نہ بیتیں گم وار

لیب ءِ گنگلاں پیشیاں
دور ءِ گوستگیاں باریاں
پہ تو یک کش ءِ آسیگاں
اندوہ ءِ گماں بوتان بار

یات ء من تئى دل تنگان
گوں تئى کاسدء ہم جنگاں
بیا تو یک برے گوں بیکاں
بوتاں چہ وتا سک بیزار

پہ تو دزگہاراں ماہیں
ہنی میتنگ انت سہر رنگیں
دست گوں سنگہاں پر نقشیں
نازانی پری دست ء شہار

دیتگ دیدگاں آدوشی
درگوں شمشکاں سرگوشی
نازنیٹگ عجب دل وشى
گالاں او زہیر نی کتار

مرگ آسان مباتِ اِنْتِ شالا
چُشیشِ ارمانِ مباتِ اِنْتِ شالا

مہگلِ ءِ عشقِ ماں اے بازارِ ءِ
ہنچو ارزانِ مباتِ اِنْتِ شالا

دوشیگیں مہرِ ءِ مرچیگیں زہری
بچِ برا ترانِ مباتِ اِنْتِ شالا

جستِ منا دردِ ءِ لزتانیِ کِننَے
دردِ درمانِ مباتِ اِنْتِ شالا

تئیِ درواہیِ ءِ وشیانیِ منا
کدیِ اومانِ مباتِ اِنْتِ شالا

زرتگِ اِنْتِ تئیِ زہیرِ پہِ سوگاتے
بڈِ ءِ بارِ گرانِ مباتِ اِنْتِ شالا

داد ہما دیوان ء امیری ء
داتگ ات شے ء گوں فقیری ء

جاہ جنگ بے سیتیں سراں مرچی
گوں وتا دگوش انت پہ میری ء

جور کن انت چرپیں لنگہاں زبریں
بزرگ ء خون ء گوشت سیری ء

شنگ کن ات مہری آل سُبک گائیں
مشکلیں راہاں وت پہ دیری ء

تنگویں بیچ ء ہمدلیں براتاں
ہرگور ء چاریت ء کت پیری ء !

کار ہما مردانی مرّ اسلیں
کہ نہ بنت بیچ کس ء پہ چیری ء

گوستگیں یاتانی گماں بازیں
چمّ منی کور انت چہ زہیری ء

گوں کیا دوستی ۽ گپاں بکناں
سہتکے اے گماں تالاں بکناں

پیسرا جیگ گور ۽ درکپتنگ
نوں کجا ترنگلیں ارساں بکناں

یک برے واہگ ۽ بہ چکاسیت
کہ وتا آس ۽ انگراں بکناں

درد ۽ اندوہ ۽ گمانی جاہ انت
اے دل ۽ منی چتور درمان بکناں

دل نہ ششتگ من گڈ شپی نیاداں
کہ چتور پرے زوتان بکناں

زندگی نی ترا پھریزاں چتور
کہ ترا چنچک ء دیمپان بکناں

سر مچاریں یلانی دیوان ء
گوں بلوچی زبان ء تران بکناں

کئے زہیراں گوں چادر ء بندیت
حال احوالاں چوں روان بکناں

دڑیگتیں من چُشیں گے مہ کُتیں
کول ءِ سوگند ءِ زبانی مہ کُتیں

شکل ءِ شیر دپ ءِ جور بوتنت
شر تر ات من چُشیں ترانی مہ کُتیں

یک دمانے پہ نند ءِ نیاد ءِ گل ءِ
چو وتی زند عذابے مہ کُتیں

شر سپاہیں یلانی دیوان ءِ
شالا پر بستگیں گالے مہ کُتیں

یک اناگاہ ءِ درد تیچ انت دل ءِ
وت وتی نام ءِ زہیرے مہ کُتیں

زندوں بیران کتگ مہگل ء دابانی پد ء
وابوں بیگوواہ انت پد ء آ گھیں و ابانی پد ء

پہ کجام اوست ء دگہ ماہلے شوہاز کناں
اے دلوں پیسر ء باہیننگ حسابانی پد ء

نیکی ہچبر چہ وت ء گار نہ بیت انت ہمہبل
پہ نزانکاری چے ء گار ء سوابانی پد ء

دوستی ء کسہ ماں دیوان ء چتور سرجم بیت
کہ منی نام ء گرگ تہل انت کتابانی پد ء

زری سیاہ لَنجِماں واہگ گوں مراداں سبز ایت
تئی اوست الم ء ایرجیگ اِنْت تیا بانی پد ء

بیا کہ گوازیناں من گپتاراں چوبشامی دزد ء
کہ گروک شہم گرانْت چَنگ ء ربابانی پد ء

مسکیں ملگوری ایرگوات ء زرایت بازارے
”مہر اندیم نہ بیت پلّیں ہجابانی پد ء“

دست نازرکیں ، زہیرا! کدہ تلاء ء نکشیں
سروں کو لیگ چشیں کیپ ء شرابانی پد ء

